Kőszeg, 1914. szeptember hó 13-án. 37. szám. XXXIV. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

AZ OTTHON szépirodalmi havi műmelléklettel.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Vidéki előfizetők a portót külön fizetik.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

Hadikészültségünk és a fogyasztás.

Irta: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.

Az általános mozgósitás elrendelése nemcsak a pénzvilágban okozott zürzavart és fölfordulást, hanem a fogyasztók körében ma is aggodalmas hangok emelkednek a tekintetben, hogy vajjon a monarchia termése a háboru elhuzódása esetén képes-e fedezni a hadsereg és a lakosság kenyér- és husszükségletét, amikor külföldi behozatalra számitani legalább a háboru tartamára nem lehet.

A tapasztalat, tények csakhamar rácáfoltak azokra, akik a háboru küszöbén drágaságot jósoltak és siettek kamarájukat élelmicikkekkel megtömni. A helyzet ma az, hogy az élelmicikkek egy részének az ára nem sokkal magasabb, de talán alacsonyabb, mint lett volna, ha a háboru elmarad.

Ennek a magyarázata igen egyszerü. A háboru ténye maga nem fokozza a fogyasztást — csakis kisrészben, annyiban, hogy a hadbavonultak talán jobban élnek általában s igy többet fogyasztanak, mintha idehaza maradnak, de fogyasztottak volna utóbbi esetben is, ugy hogy itt egy alig figyelembe vehető fogyasztási többletről van szó.

A tényleges helyzet, amint ma már jó egy hónap tapasztalata alapján egész bizonyossággal meg lehet állapitani az, hogy a fogyasztás csökkent az egész vonalon, mert kereset nincs, mert mindenki, még a módosabbak is bevonják vitorláikat, okos, előrelátó gondossággal takarékosak. Ellensulyozólag hat az a körülmény is, hogy a kiviteli forgalom ép élelmicikkekben teljesen szünetel.

Ha pedig, amire alapos a reményünk, a hadviselés állandóan idegen területeken folyik le, akkor a hadsereg élelmezésének egy részét a megszállott területek fogják ellátni, ami ismét az élelmicikkek árára a fogyasztó szempontjából lesz kedvező hatással. Annyi bizonyos, hogy a monarchia husszükségletének ellátása senkinek komoly gondot nem okozhat. A mi állatállományunk állandó kivitelt termelt béke idején állatban és állati terményben. Ennek a kivitelnek a lehetősége most megszünvén, nyilvánvaló, hogy a kinálat emelkedett s a mai esetleges állatpusztitásnak a káros hatását a fogyasztás csak később fogja érezni, amikor a ma válogatás nélkül nevelt tenyészanyag ivadékai hiányozni fognak. Hus van és lesz tehát bőven, sem a monarchia lakossága, sem a hadsereg ebben hiányt nem fog szenvedni.

Arra a kérdésre, hogy a husnál is fontosabb kenyérrel, hogy állunk, a statisztikai adatok egybevetéséből és pontos mérlegeléséből lehet megadni a választ.

A monarchia buza és rozs termése az előleges becslés szerint, amit a későbbi tudósitások is hitelesitenek, általánosságban: 95.2 millió métermázsa. Amivel szemben az átlagos buza- és rozsfogyasztás volt 1904—1909-ben átlagban 95·62 millió métermázsa, 1909—1912-ben 107·74 millió métermázsa. A maihoz hasonló rosz buzatermésünk volt 1909-ben, mikor 34 millió métermázsa buzánk termett, valószinü, hogy a tényleges eredmény ma sem lesz nagyobb. Abban az esztendőben közel 10 millió métermázsa buzát hozott be a vámterület. Az akkori fogyasztás tehát kerek 10 millió métermázsával volt nagyobb, mint amennyi buza- és rozskészlet ma rendelkezésre áll s igy azt lehetne következtetni, hogy a vámterületnek ma 10 millió métermázsa kenyérgabona behozatali szükséglete van.

Ez nagy tévedés, mert aki ezt állitja nem veszi figyelembe, hogy a mai kereseti viszonyok között a fogyasztás nagy mértékben csökkent s nem veszi figyelembe, hogy a fogyasztásnak nagy alkalmazkodási képessége van. Ennek igazolására elég felhozni, hogy az 1907—1908. fogyasztási évben, mikor a termelési viszonyok nagyon megromlottak, a vámterület buza- és rozsfogyasztása 87·64 millió métermázsa volt.

A mi mai helyzetünkben tehát a monarchia buza- és rozstermése határozottan elég kenyerszükségletünk ellátására, még ha figyelmen kivül hagyjuk azt a körülményt, hogy kenyérpótló terményeink, minők a tengeri és a burgonya bő termést igérnek s hogy a háboru bevégeztével a gabona-behozatal is lehetővé válik s nagy lesz a kinálat, mert a nemzetközi gabonaforgalom jóformán teljesen pang s hogy hadseregeink idegen területen szerezhetik be szükségleteik egy részét.

Összevetve tehát minden tényező adatot, meg lehet állapitani, hogy a vámterület teljes mértékben tudja a fogyasztás szükségleteit fedezni, még akkor is, ha a háboru tartama hónapokat is venne igénybe, mert hadikészültségünk a fogyasztás ellátása tekintetében oly mervü, amely a jövő termés betakaritásáig minden körülmények között teljes fedezetet nyujt.

Hirek a háboruról.

— Csak hivatalos jelentések. —

A szerbek feletti győzelmünk részletei. Horvátország Száva parti községeiből vasárnap tömegesen jöttek menekülő lakosok Ujvidékre, a kik azt ujságolták, hogy szombatról vasárnapra a Száva mentén mintegy hatvan kilométer hosszuságban folyton szóltak az ágyuk. Később teljesen megbizható helyről megtudtam, hogy szombat éjjel mintegy 16.000 szerb kelt át a Száván, hogy bizonyára orosz intézkedésre nyugtalanitsanak bennünket. Szerbiában már napok óta az a hir járja és ezt a főhadvezetőség is megerősitette, hogy az orosz francia-belga csapatok Berlint elfoglalták, az orosz csapatok néhány kilométernyire vannak Bécstől s hogy a német császár elkeseredettségében főbelőtte magát. Ehhez járult az is, hogy szerintük a Száva mentén nincs hadseregünk és csak néhány népfölkelő ezred őrzi a határt. Szerb fogoly katonatisztek azt is elmondták, hogy Oroszország megsürgette Szerbiánál, hogy lépjen offenzivába és igy kösse le az osztrák-magyar haderőt. A szerb hadvezetőség a hirhedt és kegyetlenségéről ismeretes Timok-diviziót küldte csatatüzbe azzal a céllal, hogy a Száván át több helyen betörnek, azt a látszatot keltve, hogy a főhaderő támad és igy csalják ki a boszniai hadtestek egy részét, mig a szerb főerő a Drina felé vonulva behatoljon Boszniába. Ennek a tervnek rettenetes kudarc lett a vége. A szombatról vasárnapra virradó éjjel Jaraknál, Klenáknál, Progarnál, Mitrovicánál és Kupinovonál kisebb csapatok keltek át a Száván és előőrseinket megtámadták. Hadvezetőségünk utasitására csapataink átengedték a szerbeket, mert körül akarták zárni őket. A szerbek vaspáncélos ladikokon, dereglyéken és némely helyen csak átgázolva a kilenceven centiméter magas vizen jöttek át. Azonkivül két rögtönzött hidat vertek: az egyiket Mitrovicánál, a másikat Jakovoval szemben Osztruzsnicánál. Szerb Mitrovicáról elsőnek kétszázötven szerb komitácsi jött át magyar Mitrovicára, ezeket rögtön egészen hallgatagon részben lemészárolták, részben elfogták. Mindegyiknél kézi bombákat és ekrazitot találtak. Hadvezetőségünk csapatait Mitrovica és Jarak között egyesitette, mig a szerbek a természetadta árkokban és azokban a csatornákban foglaltak állást, melyeket a 25—30 év óta folyó ármentesitő munkák alkottak. Tüzérségünk ebből a védett pozicióból csakhamar kiverte a szerbeket, a gyalogság pedig körülkeritve őket a Száva felé nyomta az egész Timok-diviziót, a mely erre vad futásnak indult. Néhány ezren a Szávába szorultak és ott megfulladtak. A csatatéren kétezernél több szerb esett el, megszámlálhatatlan azok száma, akik a Szávába fulladtak és a sekély vizben annyi a halott, hogy a Száva vize helyenként megállott és piros a vértől. Két zászlót, négy ágyut és tiz gépfegyvert, ezenkivül nagyon sok hadianyagot zsákmányoltunk.

A tiznapos csata jelentősége. A Kelet-Galiciában lefolyt tiznapos ütközetről, a világtörténelem legnagyobb csatájáról és ennek jelentőségéről a Nova Reforma a következőket irja: A nyilvánosságra került hirek szerint a nagy csata, a melyet hadseregünk az oroszokkal vivott, azzal az eredménnyel végződött, hogy az osztrák-magyar hadsereg óriási diadalt vivott ki a lengyel királyság területén és az Auffenberg tábornok parancsnoklása alatt álló csapatok az ellenséget többnapos küzdelem után a Bug folyó mögé vetették vissza. Ezek a hirek a küzdelmek láncolatának csak egy részéről szólnak és meg lehet állapitani, hogy az ütközet, a mely több száz kilométernyi hosszuságu területen folyt le, a mi balszárnyunk teljes győzelmével végződött és ezáltal döntő hatást gyakorolt egész hadseregünk helyzetére is. Dankl és Auffenberg tábornokok seregei az ellenséges hadsereg visszavonulása után északon Lublin mögött és keleten a Bug-folyó mögött ketté vágták az orosz hadsereget és megszakitották az összeköttetést egymással és a centrumnal, a mely Lemberg felé igyekezett. Az orosz hadseregnek ez a centruma a Ravaruska—Zolkiev között szenvedett vereség következtében amugy is alaposan megrendült. Annak, hogy a tekintélyes számu centrum Ivanow tábornok vezetése alatt mégis koncentrált támadást tudott Lemberg ellen intézni nincs semmi jelentősége, mert a döntést mégis csak a harc végső küzdelmei fogják megadni és az osztrák-magyar hadvezetőség annyi bizonyitékát adta annak, hogy a helyzeteket megérti és kitünően tudja megitélni, hogy nyugodtan lehet bizni benne. Az eddigi tevékenykedés fényes sikere, amelyet hadseregünk jobb- és balszárnya aratott, növeli a bizalmat és az osztrák-magyar fegyverek fáradságát biztos siker fogja koronázni.

Megérkeztek a mitrovicai foglyok. A megsemmisitett szerb Timok-hadosztály foglyait, számszerint körülbelül négyezernyolcszáz embert, a szerdai nap folyamán katonai sorba állitottak Mitrovicán és környékén. Mikor a nagy csapat együtt állott, négyszáz népfölkelő fegyveres őrizete mellett gyalog utnak indultak Pétervárad felé. Az uton a szerb katonák boldog megelégedettséggel beszéltek szerbajku katonáiuknak, hogy mennyivel jobban érzik magukat Magyarországon. Nem birták tovább a folytonos nélkülözést, a folytonos masirozást. Napokon át nem aludtak és szerencséseknek érzik magukat, hogy fogságba kerültek.

Lelőtt francia repülőgépek. Münchenből táviratozzák: Egy bajor tiszt jelentette ide a nyugati harcterről, hogy Nancynál néhány francia repülőgépet lelőttek, köztük egy aviatikust, aki Poincaré levelét vitte a cárhoz. Ebben az irásban a francia köztársaság elnöke arra kéri a cárt, hogy haladéktalanul rendeljen el az egész vonalon támadást, mert ilymódon a francia seregek legalább nyolc napig pihenni tudnának, amire nagy szükségük van, különben el vannak veszve.

Paris pusztulása. Rómából jelentik, hogy Párisban a német ágyuk irtózatos dörgése már egészen jól hallatszik. Ebből azt következtetik, hogy a németek már a külső erődöket bombázzák. Párisban igen feszült hangulat uralkodik.

A németek hadisarca. Berlini jelentés szerint a németek Lille városára két millió, Amiensre háromnegyed, Lens városára szintén és Armentieres városára félmillió frank hadikárpótlást vetettek ki.

Német győzelem az oroszokon. A berlini Wolff ügynökség jelenti, hogy Breslauból a főparancsnok a következőket közli: Szilézia landwehr-csapataink győzelmes csaták után az orosz gárdaezred és a harmadik kaukázusi ezred tizenhét tisztjét és ezer közlegényt foglyul ejtettek.

Angol-francia offenziva. Koppenhágán át érkező párisi jelentés szerint Páristól keletre nagy csaták folynak. Hir szerint az angol francia egyesült hadsereg támadólag lépett föl.

Ostende bombázása. Rotterdamból jelentik, hogy a német haderő Ostende bombázására készül, ahol ujabb angol csapatszállitások folynak.

Maubeuge elesett. A nagy főhadiszállásról jelentik: Maubeuge vára kapitulált. Negyvenezer hadifogoly, köztük négy tábornok, továbbá négyszáz ágyu és számos hadiszer jutott kezünkbe.

hive mozgalmuknak, mivel a ma...
háziasabbak ...

Utban a lengyel légió. Zgorszky, az urakháza tagja, a bécsi lengyel bizottság elnöke, a lengyel légionáriusok első századának a haretérre indulása alkalmával Ofelségéhez hódoló táviratot intézett, melyre Ofelsége katonai irodájából ma a következő távirat érkezett Zgorszkyhoz: Ő császári és agostoli királyi felsége a lengyel legionáriusok első századának a haretérre indulása alkalmából kifejezett lojalitását kegyesen köszönettel tudomásul venni méltóztatott. Bolfras.

Lemberg kiüritése. Lemberget szeptember 3-án hajnalban kiüritették. Hogy ez a kiürités tervszerüen és lehető legnagyobb rendben történt, bizonyitja legjobban az a körülmény, hogy sem 6-án, sem 7-én a déli órákig nem fogtak hareba. Lemberg kiüritése reánk nézve semmi hátránnyal nem jár. Az általános helyzet azóta semmi jelentős változást nem mutat. Magántudósitások hangsulyozzák, hogy Lemberg kiüritése tökeletes rendben történt. A csapatok odaadó áldozatkészsége és bizalma, épugy mint a sebesültekről való gondoskodás, daczára a legnagyobb igényeknek, mindenben kielégitő. Az egészében loyális ukrainai népség csak egy kis töredékének vannak russzofil érzelmei.

Petervári jelentés Lembergről. A Pétervári Távirati Ügynökség hivatalosan közli, hogy az orosz csapatok szeptember 3-án Ruzky tábornok vezetése alatt bevonultak Lembergbe. A hivatalos jelentés egyetlen szóval sem tesz említést arról, hogy az osztrák-magyar csapatoknak a bevonulással a legcsekélyebb kárt is okozták volna. A szükszavu jelentésben egyetlen fogollyal és zsákmányolt ágyuval sem diesekedhettek el az oroszok, ami ujabb kétségbevonhatatlan bizonyitéka annak, hogy Lemberg taktikai szempontok miatt történt kiüritése a mi részünkről a legpéldásabb rendben ment végbe. A hivatalos jelentés külön érdekessége, hogy a lembergi orosz csapatok parancsnoka e szerint Ruzky tábornok, holott eddig állandóan Ivanow tüzérségi tábornokot szerepeltették a lapok, mint a Lemberg ellen operáló hadsereg fővezérét.

Orosz-török háboru készül. Szófiai diplomáciai körökben közvetlenül küszöbön állónak tartják a háborut Törökország és Oroszország között, bár a hármas entente mindent elkövet, hogy Törökországot visszatartsa a háborutól. A bolgár kormány el van tökélve, hogy semlegességét végig megőrzi, a sajtó azonban a legsötétebb szinekkel eseteli a Macedóniában levő bolgár elem elviselhetetlen sorsát és egyértelmüleg megállapitja, hogy Görögország csapatokat von össze a bolgár határon és igy provokálja Bulgáriát.

A német francia csatatér. Koppenhágai távirat szerint a német-francia csata kétszázötven kilométernyi területen folyik. — A francia seregek offenzivájuk eredményét nem tarthatják meg.

Élet-halál harc Páris körül. Genfből jelentik, hogy Páris-Mebrun, Auteil és Sedan környékén óriási csata folyik. A „Journal des Debats" szerint az entente sorsa ezen csatától függ. A franciák utolsó lehelletükig küzdenek.

A derek románok. A román kulturliga körlevelet intézett vidéki fiókjaihoz, amelyben kéri őket, hassanak oda, hogy az egész román közönség hiven kövesse a királyától megállapitott irányt, mert minden elhajlás a jól megfontolt iránytól Romániára nézve végzetessé válhatnék. A nagyszebeni érsek hivatalos lapja; a Telegraphul Roman közli a körlevél tartalmát és hozzáfuzi azt, hogy ez a lépése a kulturligának, amely a legnemzetibb irányt képviseli, Romániával és az erdélyi románokkal szoros összekötöttetésben áll, nagy jelentőséggel bir és cáfolata az állitólagos russzofil áramlatnak, amit sokan Romániának tulajdonitanak.

Montmedy is elesett. A Frankfurter Zeitung haditudósitójának jelentése szerint Montmédy erődöt a franciák harc nélkül engedték át a németeknek. A németek ott mindent a legnagyobb rendetlenségben és piszokban találtak. Az élelmiszerkészlet hónapokra elegendő lett volna. Számos dum-dum golyókat tartalmazó csomagot is találtak a németek.

Hivatalos jelentés az eszaki harcokról. Pénteken éjjel jelentik a főhadiszállásról, hogy a pénteki harc folyamán Frigyes kir. herceg, a hadsereg főparancsnoka, vezérkari főnökével, Conrad báró gyalogsági tábornokkal, továbbá Károly Ferenc József kir. herceg trónörökös is a csatatéren időzött. A fővárosi lapok haditudósitói pénteken este riadó hivta össze, amely alkalommal hivatalosan felhatalmazták a hadisajtószállás tagjait annak közlésére, hogy támadásunk kedvező kilátással folyik. A haditudositók jelentése szerint az ifju trónörökös, aki pénteken átesett a tüzkeresztségen, jelenlétével nagyszerü érzéseket öntött a támadó csapatokba.

Egyetemi ifjak a zászlók alatt. Krobatin hadügyminiszter felhivást intézett a monarchia főiskoláinak ifjuságához, hogy vegyék ki részüket a mai sulyos idők hazafias kötelezettségeiből és jelentkezzenek minél számosabban önkéntes katonai szolgálatra. A felhivást a budapesti kir. egyetem rektora, Lenhoschek egyetemi tanár a következő lelkes szavakkal hozza az egyetemi ifjuság tudomására: — Kedves fiaim! Nagy idők, nagy célok nagy áldozatokat követelnek. Lépjenek dicső őseink nyomába, akik számtalan tanujelét adták annak, hogy készek életüket és véröket feláldozni a királyért és hazáért! A jelentkezések a budapesti kir. egyetem rektori hivatalában történnek.

Uj nagy német győzelem a franciák és az oroszok felett. A nagyvezérkar péntek éjjeli közlése. A német trónörökös hadseregével a Verduntól délnyugatra fekvő megerősitett ellenséges hadállást elfoglalta. A hadsereg egyes részei megtámadták a Verduntól délnek eső zárerőlöket. Hindenburg hadserege megverte az orosz hadseregnek még Poroszország területén tartozkodó balszárnyát és ezzel utat nyitott csapatai részére az ellenséges haderők hátába. Az ellenség feladta a harcot és teljes visszavonulásban van. A keleti hadsereg északkeleti irányban, a Nyemen folyó felé üldözi az ellenséget.

A déli harc folytatása. Az ország déli határán pár napja megkezdődött csatározások még nem értek véget. Egyes szerb csapatok több ponton átlépték a határt, ami természetszerüleg nyugtalanságot okozott az illető határszéli vidékek lakossága körében. A hadmüveletek mai stádiumában semmiféle részletes tudósitás nem adható, hangsulyozandó azonban, hogy az akciónak nagy jelentősége nincs és aggodalomra nincs semmi ok.

A delkeleti harcok. A délkeleti hadszintérről érkező hirek arra mutatnak, hogy mialatt mi a Drinán átkeltünk, a szerb hadsereg egyes részei a Szerémségben betörtek, ahol a támadás elhárítása megindult.

Városi ügyek.

3102 914 **Hirdetmény.**

Az országnak határán duló és azontul, majdnem az egész Európára kiterjedő világháboru, az abba belesodort nemzetek életerejét, fenállásának alapját, vagyis: gazdasági, pénzügyi viszonyait és belső szervezetét, közigazgatását, erős megpróbáltatásoknak tette ki.

Ismeretes dolog, hogy az állam jövedelmeit az adókból meriti. Ezeknek a jövedelmeknek pontos befolyása a jelenlegi háborus viszonyok között nagy fontossággal bir, mert a hadviseléshez nemcsak katona, hanem pénz, igen sok pénz is szükséges.

Ezek a körülmények arra inditanak, hogy amidőn az adókezeléssel foglalkozó tisztviselőket és közegeket az adóbehajtás körüli teendőik lelkiismeretes elvégzésére az év ezen szakában szokásszerüleg felhivom, egyben azzal a kéréssel fordulok Vasvármegye hazafiasan gondolkozó és nemesen érző itthonmaradt adózó polgáraihoz, hogy az állam irányábani kötelességeiket, amennyiben anyagi viszonyaik megengedik, végrehajtás mellőzésével fokozottabb mértékben, önként és ha kell áldozattal, teljesiteni el ne mulasszák.

Megjegyzem, hogy az állami adók és egyéb állami köztartozásokra moratorium nincsen.

Amennyiben az adók és egyéb köztartozákok a rendes időben be nem folynának és a hátralékosok kedvező anyagi körülményeik ellenére köztartozásaikat be nem fizetnék, a végrehajtást alkalmazásba kell venni.

Erősen hiszem, hogy a végrehajtás alkalmazására csak is elvétve leend szükség, mert örömmel észleltem, hogy némely községben a háborus hirek a fizetési készséget nem hogy csökkentették volna, sőt inkább fokozták.

Vasvármegye közönségének áldozatkészsége ismeretes a multból. Valahányszor veszély fenyegette hazánkat, e vármegye közönsége nemcsak a törvényszerü kötelességeit teljesitette, hanem mindig azt meghaladó anyagi áldozatot hozott. E vármegye közönsége most is tudni fogja hazafiui kötelességét.

Szombathely, 1914. augusztus hó 24.-én.

Szigetváry Géza, s. k.
min. tan., m. kir. pénzügyigazgató.

Kőszeg szab. kir. város adóhivatala a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóság 41513/II 914. sz. rendeletéből a közönségre vonatkozó részt, amidőn közzéteszi, felhivja ezuttal is az adófizetőket, hogy a már esedékes volt $^{4}/_{4}$ évi adótartozásaikat különbeni végrehajtási eljárás terhe mellett, legkésőbb szeptember 15-ig fizessék be.

Kőszeg, 1914. augusztus hó 28.-án.

Városi adóhivatal.

3182 914 **Hirdetmény**

Közzétesszem, hogy a hadbavonult katonák s családjai ügyes-bajos ügyeinek elintézését elvállaltam. Szükség esetén forduljanak bizalommal hozzám.

Kőszeg, 1914. szeptember 13-án.

August János, polgármester h.

2422-23 1914 **Hirdetmény.**

A katonailag ki nem képzett helyben tartózkodó összes pékek és szijjártók törvényes következmények terhe alatt felhivatnak, 1914. szeptember 14-én délelőtt 10 óráig hivatalomban jelentkezni.

Kőszeg, 1914. szeptember hó 10-én.

Kőszegi József rendőrkapitány.

Helyi hirek.

Katonai szemle. Pénteken és szombaton városunkban időzött Czech József altábornagy, a pozsonyi honvédkerületi parancsnokság helyettese s a kis gyakorlótéren szemlét tartott az itt állomásozó 18. honvéd pótszázad és népfelkelő pótszázad felett.

Halálozás. Tegnap reggel hosszu szenvedéstől váltotta meg a halál dr. Waisbecker Antalnét, született Szovják Emiliát, Kőszeg város kiváló és tudós polgárának, a példás életü dr. Waisbecker Antal megyei főorvos nejét, kivel mult évben családja körében, de a város előkelősége által is ünnepelve, aranymennyegzőjét tartotta. Városunk sok előkelő családját boritja gyászban ez a haláleset s sulyositja még az, hogy a nagybeteg férjet is nehéz kór tartja vissza betegágyban. Ugy iránta, mint a gyász által sujtott családok iránt őszinte részvét nyilvánul meg városunk minden rétegében. Temetése szeptember 14-én délután 4 órakor lesz.

Halálozás. Olvasóink még emlékeznek azon két hettel ezelőtti hiradásunkra, hogy dr. Hirtenhuber János főtörzsorvos neje született Rebentisch Paula s leánya Waka tüzérkapitány neje milyen szerencsétlenül jártak a mozgósitás elején, midőn bucsuzásra utaztak Waka kapitányhoz „Baron Gautsch" nevü hajón, ez egy aknára futott s kazánrobbanás folytán elmerült, de a két hölgy bátor tengerbeugrással s télórai uszással menekültek a biztos halál torkából, mert végre egy arrajáró torpedóhajó mentette ki őket. Hirtenhubernet a pólai kórházban helyezték el s csak ápolás közben vették észre, hogy tüdőgyulladáson kivül belső sérülést is szenvedett egy evezőcsapástól. A kórház orvosai és ugyanott müködő bátyja dr. Rebentisch Frigyes törzsorvos mindent megtettek megmentéseért, de a beállott belső elvérzés s az ezáltal bekövetkezett halál ellen az orvosi tudás hiába fáradozott. Kivánságára vasárnap elhozták tetemét Kőszegre s mig a családi sirbolt elkészül, a kápolna kriptájába helyezték el. Elhunyta nemcsak hozzátartozói körében, de az egész városban mélységes őszinte részvétet keltett. Azt a bájos szépszemü asszonyt, aki még őszülő hajjal is csupa derü és kedvesség volt és aki leánya boldogságában találta minden örömét, mindvégig hűséges szeretettel ragaszkodott szülővárosához, mely emlékét hiven megőrzi.

A papa trónralépése alkalmából ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt hétfőn a Jézus szent Szive templomában, melyen a hatóságok, az iskolai ifjuság és nagyszámu közönség vett részt.

Te Deumot tart ma a főgimnázium. A bencések templomában tartott ünnepélyes Te Deum után a tanuló ifjuság az intézet disztermébe vonul, hol dr. Bárdos Remig igazgató hozzájuk intézendő ünnepi beszéddel s az iskolai törvények ismertetésével nyitja meg az 1914/15-iki tanévet. Eddig összesen 370-en iratkoztak be.

A polgári fiuiskolában az uj tanévet már 2-án kezdték meg. Istentisztelet után az intézet egyik termében volt az ünnepélyes megnyitó. Eddig összesen 141-en iratkoztak be.

Hogyan halt meg Gerő őrnagy, aki a parlamenti őrség egyik sokat emlegetett főtisztje volt s közeli rokonságban állott az itteni Freyler—Plechschmidt—Hanély—Szovják—Hammer családdal. Az orosz haretérről az egyik aradi tartalékkórházba szállitott sebesült, mint szemtanu elbeszélte, hogyan halt meg Gerő Vilmos őrnagy. Két hete lesz, hogy hareba szálltunk s a mi zászlóaljunk az elsők között volt, amely megkezdte az oroszokkal a harcot. A rajvonalban fekve irtózatos tüzelést inditottunk az ellenségre s amikor már a puskatüz borzalmas pusztitást vitt véghez az oroszok soraiban, az őrnagy ur rohamot vezényelt. Mint a fergeteg rohantunk szuronyrohamra az ellenséges állás ellen. Már jóerősen haladtunk előre s már vagy 150 lépésnyire lehettünk csak az ellenségtől, amikor az oroszok kétségbeesetten kiáltozni kezdtek, a szuronyaik hegyére fehér kendőket tüztek s azt lobogtatták felénk. Persze a megadás jelére megállottunk s lassan közeledtünk feléjük. Tegyétek le a fegyvert! — kiáltottuk oda nekik a rajvonalból s az oroszok a lövészárkok elé gulába lerakták fegyvereiket. Ugy harminc lépésre voltunk az oroszoktól, amikor lövésdörduést hallottunk. Aztán láttam, hogy Gerő Vilmos egyetlen jajszó nélkül összeesik, egy golyó a szivébe hatolt, mely azonnal megölte. Nem láttuk, ki lőhette le őrnagyunkat, hanem megtámadtuk erre a szemközt álló oroszokat s ők ezt látva, futásnak eredtek. Fegyverre kaptunk, üzöbe vettük az oroszokat és sok száz orosz katonának halálával végződött ez a nap.

Egy 18-as honvéd hadnagy, Sinkovich Ferenc, Sinkovich Elek szombathelyi főszolgabiró 19 éves fia, aki a 18-ik honvédezred kőszegi zászlóaljának hadnagya, — mint értesülünk — a Lublin körüli harcokban fején sulyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. A fiatal hadnagy több csatában hősiesen vezényelte szakaszát s több izben szuronyrohammal verte ki a hadállásokból az ellenséges orosz csapatokat. Kis csapatával 320 oroszt ejtett foglyul és igen sok hadiszert zsákmányolt. A fiatal hadnagyot egyik galiciai kórházban ápolják.

A 18. népfelkelő ezred kőszegi honvédzászlóalja mely a legutóbb behivott és visszatartott népfelkelőkből alakult, csütörtökön hagyta el városunkat. Két külön vonat Sopron felé vitte. Nagy közönség gyült egybe a vonaton bucsuzásra s sok virágajándékkal halmozta el a táborba szállókat.

A hétfői országos vásáron meglátszott, hogy háborus időt élünk. Forgalma messze elmaradt a megszokott élénk őszi vásár eredményétől. A marhavásáron feltünő nagy volt a lófelhajtás. Közel 800 lovat kináltak, aránylag olcsó árak mellett, mégis csak kevés talált uj gazdára. A marhafelhajtás, mintegy 900 darab, csak tele annyi, mint e vásáron lenni szokott, sem járt jó eredménnyel. A felhajtók csalódtak az árakban. Azt hitték, hogy a háborura való tekintetből magasabb árért tudják eladni, s jórészt inkább visszahajtották. A sertésvásáron 421 darabból 207 kelt el. Az árutorgalom igen lanyha volt. A vidéki nép inkább kiváncsiságból jött. Háborus hirekért és katonalátogatásra. A vendéglősök forgalma igen élénk volt s feltünt, hogy egyébként virslit, sajtot s a magukkal hozott élelmieket fogyasztók, szokatlan bőségben rendelték a husételeket. Alig győzték kiszolgálni s nagy bankóikat felváltani. Meglátszott, hogy nem rakják pénzüket takarékba s hogy a kisgazdák között, termelésük áremelkedése folytán, bőségesen van a pénz. Vajjon meddig birja a középosztály ezt a jólétet? —

A katonai kórházban ápolt betegek és harctéri sebesültek létszáma e héten 62-vel csökkent. A legközelebbi napokban ismét nagyobb csoport távozik

gyógyultan csapattestéhez. A betegek létszámát azonban nemsokára jelentékenyen emelni fogják a már jelzett szállitmányok. A 83-as laktanyában az eddigi 200 helyett 300-ra történik az előkészület s ezenfelül még a betegház-egylet Vörös Kereszt kórházában és a csipkegyárban berendezett kórházban is készülnek betegek befogadására. A mi kórházaink működéséről csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatunk. A betegek ápolása a lehető leggondosabb, az élelmezésük pedig elsőrendü. Volt alkalmunk többször is megizlelni ebédjüket. Kielégitő mennyiségben olyan jól főznek nekik, hogy nincs az a jó polgári asztal, melyen jobbat nyujtanak. Akik pedig megeszik, ha unalmukban vagy telhetetlenségükben panaszkodni mernek, bátran mondhatjuk, otthon, polgári állásukban, hetenkint egyszer sem élveznek olyan jó étkezést, mint itt naponta háromszor. A Vörös Kereszt hölgyei ezenfelül sok csemegét, tejet, vajat, szivart gyüjtenek és osztogatnak nekik. Bár ott a harcban álló sok nélkülözést szenvedőknek is lehetne ezt a sok jót nyujtani. Bárha minden kórháznak lenne olyan lelkiismeretes élelmező vállalkozója mint a mienknek.

Orosz és szerb foglyokat szándékoznak városunkban elhelyezni. E célra a gőzmalmi laktanya van kiszemelve. Mintegy 40—50 tiszt és közel 1000 katona kerülne oda, az őrséget pedig az itteni pótszázadok állitanák ki. E tekintetben a tárgyalások most vannak folyamatban. Városunk közönségében nem nagyon örvendenek ennek. Attól tartanak, hogy azok tisztátalan, beteg és tömegekben együttélő tömeg, mely közegészségileg nem kielégitően kultivált országból kerül ide, esetleg valami epidemiát fog terjeszteni, vagy visszahagyni, amit ugy a lakosság, mint a város nagyon megsinlene és az a vélemény nyilvánult meg, hogy oly nagy iskolavárosban, mint Kőszegen, ez mellőzendő lenne. A közönségnek igaza van, de oly időket élünk, mikor a háboru minden következményeit türelmesen s jóakaratulag elviselni kell s ha idehozzák a foglyokat kétségtelenül gondoskodni fognak kellő hygienáról és szigoru elkülönitéséről.

Oltáregyesületi nap. Vasárnap (szept. 13.) a bencések templomában szentségimádás lesz. Délelőtt 9 órakor csendes mise és szentségkitétel. Délután 5 órakor szent beszéd, áldás és szentségeltétel.

Hirek a Vörös Kereszt Egyletből. A hölgybizottság értesiti a nagyérdemü közönséget, hogy a gyüjtő helyet csak szerdán és szombaton 7—10-ig tartja kinyitva, amikor a sebesült katonák részére élelmiszereket, dohányféléket, fehérnemüt és ujságokat átvesz. — Az egylet a Vasutas Arvaházban is berendezett egyelőre 20 ágyra kisegitő kórházat. Tervbe vette azonban ezen kórház fejlesztését 60 ágyra. — Az egylet ezuton is kéri a közönséget, hogy jelentkezzék tagokul és támogassa adományaival nemes céljait.

A csöngeiek okos jótékonysága. Nagymennyiségü fehérnemüt készitettek a katonasebesültek számára Csönge község lakói és átadták a főszolgabirónak, aki a rendőrhatóság utján megtudva, hogy itt nagy szükség van ilyenre s legközelebb még nagyobb létszámu beteget kell ellátni, elküldte a helybeli Vöröskeresztnek.

Keglevits Franciskat, mint ismeres vád alá helyezte a királyi ügyészség, mert a hitelezők javára lefoglalt szarvasmarhákat adta el s tudvalevőleg ezzel a pénzzel igyekezett külföldre jutni, de utlevél hiánya miatt feltartóztattatott. Csütörtökön tárgyalták e bünügyet a szombathelyi kir. törvényszéknél, hol vádlott azzal védekezett, hogy szabálytalanul történt a végrehajtás, hogy őt ugy tanitották ki, hogy atyja halála után a megmaradt vagyon felett szabadon rendelkezhet és a pénz egy része temetési költségekre kellett. A kir. törvényszék, melylyel azt is elhitette, hogy 35 éves, e védekezés alapján — felmentette.

Már megint kémet fogott, nem a rendőrség, hanem a közönség, mely minden idegen arcban, minden szokatlan viseletben gyanus személyt vél feltedezni. A rendőrség ezen éber figyelmét természetesen kellően értékelni köteles. A hétfői vásáron egy férfias fieszkora nyirott haju nőben látott szerb kémet. Gyanuját fejezte ki egy valaki s tüstént százan és százan vették üldözőbe és beszoritották a Kossuth-utcai Frankl-féle házba. Az ott megjelent rendőrség előtt igazolta magát a gyanusitott. Egy vidéki előkelő családnál lakó tanitónőnek bizonyult, akit az egyik jelenvolt községbiró is igazolt. A közönség egy része azonban ezzel nem elégedett meg. Kétkedőleg fogadta az eredményt. Persze a tömegek nem szeretik a negativ eredményt. Ha már felizgultak, hát legyen is valami foganatja. Azt mondták, legalább annyi ideig mégis csak kellett volna becsukni, mig fehérnéphez illő hajzata megnő. Nem járja igy félrevezetni a közönséget!

Mindenfele visszaélést eszelnek ki mostanában ország- s világszerte azok, akik az emberek könyörületességéből akarnak gond és munka nélkül megélni. A közönség pedig vagy fél, megijed az ilyenektől, vagy elnisz mindent és — áldoz. Tudják azok, hogy a sok hunonmaradtnak milyen jól esik a jótékonyság gyakorlása. A rendőrkapitány ez uton arra kéri a közönséget, minthogy ez idő szerint beoktatott közegei hiányán nincs módjában elég hatékony ellenőrzést gyakorolni, ne adjon a közönség adományt másnak, mint aki erre hatósági engedélyt felmutat és ha bármi cimen jelenik meg kéregető, értesitse erről azonnal a hatóságot, a saját, vagy legközelebbi telefonállomás utján, esetleg bárdónccel. E bajban csakis a közönség közreműködésével lehet sikert elérni. Ha ezt megteszi a közönség, csakhamar elterjed az ingyenélők sorában ezen önvédelem és szigoru hatósági következménye s ez idővel teljesen mentesiti a közönséget a kellemetlen zaklatástól s ezáltal többet juttathat azoknak, akik erre raszorultak. Tizennyolc éve már nem kintornáznak városunkban s ezáltal nemcsak a sok kornyikálás maradt el, hanem a rendszerint bő gyermekáldással keresztülvándorló bacillusterjesztő, a lopástól sem visszariadó koldusok, vándorlók légiója. Majd két esztendei állhatatos könyörtelen engedélymegtagadás eredményezte ezt. Az egész országban tudják, hogy itt kintornázni, hárfázni, gitározni, dudálni, akrobatáskodni nem szabad s azóta nem zaklatják se a hatóságot, se a közönséget. Azt a sok csavargó népet, mely most a háboru alatt és után visszaél a közönség könyörületességével, igy segitsen távol tartani a közönség. Van alkalmunk elég jót gyakorolni a mieinkkel!

Vörös Keresztes diszruhában láttunk egy hölgyet a városban sétálni, mondjuk a kórházba való szolgálatra kimenni. Olyan volt ez az ápolónői diszjelmez, mint a képes lapokban a főhercegnők és más főuri körök hölgytagjai viselnek, ha működésük során a képes ujságok fényképész riporterjei „véletlenül" lekapják, de tudtunkkal csak a kórházban öltenek magukra. Elismerjük — és ezt talán szivesen fogadja az illető — hogy ápolónői jelmeze csakugyan mintaszerü, impozáns, akár egy menyasszonyé, — olyan, hogy egyet sem láttunk hasonlót az — utcán. Ne tessék azonban rossz néven venni, nekünk még sem tetszett. Helyes dolog ha tetőtől talpig patyolatfehér ápolónői diszruha fedi az emberbaráti nemes szolgálatot teljesitő nőt, de csak ott — a kórházban. Látványosságnak csak farsangi cécon való. Betegek ápolásához nem kell összegyüjteni sem az utca porát, sem a levegő bacillusait. A Vörös Kereszt orvosai és vezetői talán észre sem vették — különben bizonyára beszüntették volna ezt a feltünési viszketegséget.

A pletykázás már annyira elfajult, hogy e héten a hatóság is kénytelen volt vele foglalkozni. Számos asszonyt, leányt volt kénytelen kihallgatni s az iratokat a kir. ügyészséghez beküldeni. Ebben a hatóságot különösen az vezette, hogy az itt elhelyezett horvát sebesültekről azt merték hiresztelni, hogy velük nem jól bánnak, mert horvátok s mert ezt a horvát Vörös Kereszttel is közölni fenyegetőztek, elejét kellett venni e pletykázás következményeinek, mivel az itt 1848-ban, természetesen egészen más viszonyok között, történtek, könnyenhivőkre találhatott volna ott, hol nemzetiségü izgalmakra nagyon hajlók s e miatt esetleg sok magyar katona is szenvedhetett volna, akik amazok körében lesznek elhelyezve. — Persze akik hevülékeny természetükben és sértett hiuságukban a pletykázásra ragadtatják el magukat, nem tudják mérlegelni e cselekedetük horderejét. Nem tudják azt sem, hogy kicsinyes okvetetlenkedésük, teljesen alaptalan mendemondák vagy rosszakaratu hirterjesztésen alapuló pletykázásukkal rossz hirbe hozzák saját városunkat, s efféle hiresztelések — a rossz hireket szeretik elhinni az emberek — milyen hátrányos következményeket idézhetnek elő. Most rövid egymásutánban több heti fogházbüntetésekre marasztaltak el Wienben is, Budapesten is, a vidéken is, hazug és izgalmakat okozó hirterjesztőket, olyanokat is, akik a harctérről, vagy ott elesettekről, vagy kórházi Hárijánosok sürübb adakozásra, nagyobb szánalomkeltésre kieszelt förmedvények továbbterjesztésében buzgólkodtak. Ideje, hogy már nálunk is résen legyen a hatóság és kiméletlenül lecsapjon a könnyelmüen szószátyár, hirlázas pletykaterjesztőkre.

A beteglajstromból. Az e héten érkezett veszteségi kimutatásban nincs vasmegyei sebesült. A beteglajstromban azonban többet is találunk. A következőket: Brunswick Lajos ezredes, a 18-ik (kőszegi) honvédgyalogezred parancsnoka beteg a rzeszóvi Landwehrspitalban. Svenski Alajos hadnagy a 18-ik honvéd gyalogezredben, 8. század. Beteg a rzeszóvi Landwehrspitálban. Csonka László másodosztályu segédmunkás a tengerészeknél, 15 század, szombathelyi születésü, beteg a pólai cs. és kir. tengerészeti kórházban. Flamis Géza gyalogos a 18-ik honvéd gyalogezredben, 4. század. Beteg a rzeszóvi tartalékkórházban. Hosinger Mátyás póttartalékos a 18-ik honvéd népfölkelő gyalogezred 6. századában, született Fertőrákos 1880. Beteg a rzeszóvi Landwehrspitalban. Piros József gyalogos a 18-ik honvéd gyalogezred 1. századában. Született Csepreg. Sopronmegye 1889. Beteg a rzeszóvi kórházban. Pusztai József gyalogos a 18. honvéd gyalogezred 12 századában. Beteg a rzeszóvi tartalékkórházban. Déry Győ gy hajt-tüzér 38. tüzérezred, pótüteg, született Andrásfa 1881. Beteg az osijeki 1. tartalékkórházban.

A Vörös Kereszt Egylet uj tagjai: Róth Jenő gyüjtése: Sörgyár r. t., Köller Ilona rendes tagok. Waisbecker Jánosné gyüjtése: Gyurász Mária, Fuchs Mária, Wierer Karolin, Nykodem Jánosné, Skriba Jolán, Halász Ernő. Mohr Vilmosné gyüjtése: Binder (Várkör), Rákosi Ferencné, Csupor Nina, Csupor Józsefné, Molnár Katica, özv. Hammel Teodorné rendes tagok. Schaar József gyüjtése: Miklós Berta, Gosztonyi M. rendes tagok, — Glaser Frigyes, Kerkápoly Magda, Tuczay Ferenc, Menesér község, Edeháza község rendes tagok.

A Vörös Kereszt Egyletnek eddig a következők adományoztak: Róth Jenő gyüjtése: 2-szeri persely ürités 50·57 K, Stessel Károly 5 K, Fuchs János 4 K, Hoffmann Ferenc 4 K, X 50 K, Piers Vilmos 10 K, Brinzey Arthurné 50 K. Struce szálloda ivén: Gerencsér Uzorné 5 K. Báró Babarczy Ilona gyüjtése: Bobuss Jánosné 80 f, Puskás Istvánné 1 K, Waldmeyer Wallburga 20 K. Waisbecker Jánosné ivén: Brunner 2 K, Barta Endréné 10 K. Korchmáros Mátyás 5 K, Hegedüs Jánosné gyüjtése: Pfeffel Jánosné 4 K. — Nagypöse gyüjtése 10·40 K, Czák gyüjtése 21.10 K, Kőszegpaty gyüjtése 22·90 K, Tömörd gyüjtése 12 K, Nemesocsó gyüjtése 38·10 K, Szalónak huta gyüjtése 9 K, Felsőszénégető gyüjtése 4 K, Gyöngyösfő gyüjtése 15 K, Vágod gyüjtése 25 K. Alsószénégető gyüjtése 14 K, Rendek gyüjtése 31·60 Kőszegi Takarékpénztár 200 K, Szent Benedek rendi Székház 20 K, dr. Bárdos Remig 10 K, Kőszegi Hitelszövetkezet 25 K, Pötzelberger Kovács Franciska 8 K, Jeszti Györgyné 8 K; Zulavszky Béláné 50 K, Báró Miske Kálmán 20 K, Weis Ignác Gyepfüzes 10 K, Kohn Lipót Wien 20 K, Hegedüs Ilona és Jagits Ilona jelvények árusitásából 80 K, Katonai kórház 4 K, Németgyirót gyüjtése 54 K, Salamonfa gyüjtése 9 K, Báró Miske Kálmán 5 K, Két névtelen hölgy 14 K, Skriba-féle csütörtöki asztaltársaság 22·30 K, Steuer Gizella 1 K, Menesér község 10 K, Edeháza község 10 K, Endrédi Gábor 100 korona.

Köszönetnyilvánitás. Az ev. jótékony nőegylet köszönettel nyugtázza azon adományokat, melyek hozzá a hadba vonultak családjainak segélyezésére befolytak. Róth Jenő, dr. Lauringer Jánosné 10—10 K, Thomas Irma 8 K, Koczor Lajos 6 K, Róth Sándorné 5 K, özv. Beyer Jánosné 2 K, Lindenmayer Frigyesné kenyér és egyéb élelmiszerek, Stettner Henrietta tej, Schneider Gyula naponként leves, Kőszegi Ilona, Róth Sándorné, Jakab Erzsébet ruha és fehérnemü.

A világháboru most megjelent európai térképét 1 méter átmérőtü, 12 szinü gyönyörü nyomással 1 kor. 20 fillér beküldése ellen rögtön küldi a Nemzeti Állam kiadóhivatala, Budapest, Ferencz-tér 4.

Amit a király mondott! Könyves Kálmán király hire messze terjedt, mert Magyarországnak tengerpartot szerzett. Hódító utjában az Adriához érve, megálla Fiume város közelébe. Szétnézett a tájon s gyökeret vert lába, amint a Quarnerot maga előtt látta, merengéséről csak akkor tért magához, midőn egy küldöttség járult a királyhoz. Meghódolni jött a város podesztája, mellette vele jött szépséges leánya, ki mint legbecsesebb termékét a tájnak, aranyszinü italt nyujta a királynak. A király hörpintett, csettintett nyelvével, izlelé a nedüt nagy szakértelmével, azután a serleget fenékig ürité, frissitő hatását minden ize érzé. Kérdezé a király: ez milyen ital volt, mely reá rögtön ily jó hatást gyakorolt? Felelt a podeszta: „Felséges királyunk, borpárlat: cognac ez, melyet itt csinálunk!" Szólt a király: „Míg itt leszünk Finnében, kapjon ez italból mindegyik vitézem! Könnyen álljuk majd ki az ut fáradalmát, lesz magyar tengerpart s meghódol a dalmát." . . . Kálmán király eme bölcs elrendelése, volt a gyár első nagy magyar rendelése! Fennáll máig a gyár, az „Adriatica", borpárló gyáraknak legnagyobbika! Cognacja azóta leve világhirü, mert frissit, erősit s mindenkép jóizü, s ahogy izlett hajdan Kálmán királyunknak, azóta époly jól izlik mindnyájunknak! S e királyi italt ma bárki ihatja, mert az egész országban mindenütt kaphatja. Saját érdekünkben csak arra ügyeljünk: „Fiumeit" kérjünk és mástelne vegyünk! Fiumei cognac! Erőt, erélyt adó, csüggedő fáradtra éltetőleg ható. Ki valami nagyot akar véghez vinni: Annak csak ebből a cognacból kell inni!

Balatonmelléki borok: szentgyörgyhegyi ó-bor literje 1 K, szigligeti 1913-as 80 filler. Kőszegi udvari és barna malatasör. Kapható: **Maitz József** belvárosi fűszerkereskedésében.

Társas autó kirándulások hetenkint Aspangon keresztül Máriacellbe. Vasár- és ünnepnapokon Taresa-fürdő és Grác. Előjegyzéseket a Dunántuli Automobil Gerage-ba. Szombathely Széll Kálmán-utca 37. intézendők.

Gabonaárak Kőszegen.

Szeptember hó 12-én.

Buza	50 kg.	15·—	K-tól	15·50	K-ig.
Rozs	„ „	11·—	„	11·50	„
Árpa	„ „	9·—	„	9·20	„
Zab	„ „	9·—	„	9·50	„

Vidéki hirek.

Az alispán évnegyedes jelentése és a háboru. A törvényhatóság őszi rendes közgyülése elé terjesztett alispáni jelentés az elmult évnegyed közállapotairól a következőkép emlékezik meg a mozgósitásnak vármegyénkben való foganatositásáról: A julius hó végén elrendelt részleges és augusztus elején elrendelt általános mozgósitás alkalmával azonnal, igaz hazafias érzéssel siettek a bevonultak a zászlók alá. Az összes lakosság minden tekintetben a mozgósitás egész tartama alatt a legdicséretreméltóbb magatartást tanusitotta. Mindenütt példás rend, a lehető munkák zavartalan teljesitése, az igaz ügyben való csüggedés nélküli remény észlelhető. A jelentést a következő lendületes szavak zárják be: Megszünt minden nemzetiségi torzsalkodás, benső barátta vált a magyar és osztrák, kolesonosen egymás himnuszaival kötötték össze szivelket és egymás zászlóinak kicserélésével és lobogtatásával biztositották együttérzésüket. Törekszik mindenki a legjobb jóakarattal, hogy szolgálataival, adományaival a háboru folytán sujtott sebesülteknek és a bevonultak hátrahagyottainak segélyére legyen. Nagy örömmel lehet megállapitani, hogy a hatóságok, köztük a vármegyei tisztviselők és a községi elöljáróságok a mozgósitás végrehajtásánál legkifogástalanabbul sőt igazán elismerésre méltóan végezték feladatukat. Megtörtént minden, ugy a hatóság, mint a lakosság részéről, hogy igaz ügyünk diadalt arasson, amihez a jó Isten segitsen bennünket.

Eljegyzés. Folyó hónap 6-án tartotta eljegyzését Uhlig László m. kir. csendőrhadnagy Sárvárott özv. Benke Béláné leányával, Piroskával.

hive mozgalmuknak, mivel a magyar ...
háziasabbak még ...

Adomány a Vöröskeresztnek. Gróf Festetics Kálmán nagybirtokos, a főrendiház tagja, a bogáti hitbizomány birtokosa, százezer korona értékü magyar koronajáradék-kötvényt adományozott a magyarországi Vöröskereszt-egylet budapesti pénztárának. Ez a fejedelmi adomány a jótékonyság és a hazaszeretetnek fényes bizonyitéka.

Sebesültek a kolostorban. A szombathelyi szt. Domonkos-rendi apácák leánynevelő intézete földszinti helyiségében 70 sebesült katona részére kórház lesz berendezve, ahova a sebesülteket szept. 11-én fogják szállitani, akiket a Fehér Kereszt Gyermekkórház ápolói dr. Szenti János igazgató főorvos vezetése alatt fognak ápolni.

Életbelépett Szombathelyen a polgárőrség. Minthogy a rendőrség legénységének legnagyobb részét a mozgósitás hadba szólitotta, a szombathelyi rendőrség munkájának végzésére az önként jelentkezők közül polgárőrség alakittatott. E hó 9-én tették le a hivatalos esküt a polgárőrök, számszerint 48-an, a tanács kezébe s igy e naptól fogva ezek már rendőri szolgálatot fognak teljesiteni 2 órai felváltással. A jövő héten ujabb 48 polgár fog ismét esküt tenni, akik aztán hetenkint felváltják az őröket. Mint értesülünk, 3—4 48-as turnus lesz s igy a polgárok 3—4 hetenkint kerülnek szolgálatba.

Szerb komitácsik Szombathelyen. Szerdán különös látványban volt részük azoknak, akik a kora reggeli órákban utaztak. Három kocsiban 154 komitácsi érkezett, fiatalok és vének. 16 évtől 60 évig. Ezek azok a komitácsik, akik képzeleteinkben ugy élnek, mint a legbestiálisabb „harcosai“ Szerbiának. Haramia szemek, torzonborz hajpiszkosság és állandóan földre szegzett tekintet jellemzi őket. Ők most meghunyászkodnak és mint kisérőik mondották, örültek, hogy fogságba kerültek, mert nem számitottak ilyen jó bánásmódra. Huszonöt magyar katona feltüzött szuronyokkal kisérte őket. Beszélik, hogy panaszkodnak, hogy tisztjeik rosszul bántak velük és sokat éheztek. Vonatjuk csak rövid ideig állott az állomáson, azután elindult a furcsa transport Sopronba, ahol a számukra elkészitett barakkokba internálták őket.

Egy mészáros a bevonultakért. Dicséretreméltó cselekedettel szolgál rá Eppinger Izidor körmendi hentes és mészáros, hogy nevét a jótékonyság legszebb oltárkönyvébe feljegyezzük. Eppinger Izidor, aki mindenkor azok között foglal helyet, akik az emberszeretetet a legmelegebben gyakorolják, most is hasonlóképen járt el. Eppinger keddtől kezdve a hadbavonultak családtagjainak a hust tetemesen előnyös árakban szolgálja ki. Az 1 korona 60 filléres hust 1 korona 20 fillérért, az 1 korona 40 filléres hust pedig 1 koronáért adja.

Kölcsönlovakat adnak katonáék. A szombathelyi 4. sz. lógyüjtő parancsnokság alá tartozó lovakat részben kölcsönbe adják ki további intézkedésig az érdekelteknek. Főleg nehezebb, szekerekbe való lovakat adnak ki. Az erre vonatkozó rendelkezés a következő: A kérvény a lovak kiadására a K. u. K. Pferdesammelkommando Nr. 4. Szombathely (Huszárlaktanya) cimére intézendő. Az illető fél kötelezi magát, a lovakat ugyan oly kondicióban megőrizni, melyben azokat átvette. A lovak megbetegedése esetén viselik a gyógyköltségeket. Ha bebizonyosodna, hogy a fél hibájából kifolyólag betegedett meg egy ló, vagy mult volna ki, ugy ez köteles a ló árát megtériteni. Minden fajta megbetegedés a fenti parancsnokságnak rögtön bejelentendő. A kölcsönbe kiadott ló másra át nem ruházható. A fenti parancsnokság felszólitására a lovak azonnal, a meghatározott 24 órán belül Szombathelyen elővezetendők.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae compos.
Vértisztitószer. Üvegje: kor. 3.60 és 7.50.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hüléseknél, rheumánál, köszvénynél etb.
Üvegje: kor. —.80, 1.40, 2.—.

Horgony-kénes-kenöcs
rendkivül idegcsillapitó száraz és nedves kiütéseknél etb.
Tégelye: kor. 1.—.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül beszerezhető
Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz“ cimzett gyógyszertárából, Prága I, Elisabethstrasse 5.

Heti krónika.

Az uj pápa megkoronázása. Vasárnap volt a pápa megkoronázása. A koronázás a háborus időkre való tekintettel nem a Szent Péter bazilikában, hanem egyszerübb szertartások között a sixtusi kápolnában ment végbe. Az ünnepélyen részt vettek a Szentszéknél akkreditált diplomaták, a maltai lovagrend nagymestere, a római patriciusok, a szentsir rendjének tagjai. A pápa rokonai külön emelvényen kaptak helyet. A koronázási menet a pápa lakosztályából a svájci gárda sorfala között vonult a kápolnába. A menetet a nemesi testőrség kisérte. A szentatyát a hordozható széken vitték és az uton a szertartásmester háromszor kis kóccsomót égetett el e szavakkal: „Szentatya, igy mulik e világ dicsősége!“ A pápa elkezdte a szentmisét és mindjárt a lépcsőimánál megtörtént a pápa benedikálása. A Confiteor után három püspökbiboros a Szentlélek kegyelmét esdte le reája. Az első szerpapbiboros, Della Volpe ráadta a vállövet a pápára, aki ezután fogadta a biborosi testület és a többi főpap hódolatát. Mielőtt a pápa a szentmisét folytatta volna, az ezen alkalomra rendelt litániát imádkozta elő az egyik szerpapbiboros, Krisztus, Szüz Mária és a szentek segitségül hivására a kórus e szavakkal válaszolt: „Tu illum adjuva“ (Segitsd meg őt!). A szentleckét és az evangeliumot latin és görög nyelven olvasták föl a szerpapok. Agnus Deinél a pápa trónjára ült, ahol a szentostyát három részre osztotta és két résszel az áldozásnál a segédkező két biborost áldoztatta meg. A szentmise befejeztével kezdődött a tulajdonképeni koronázás. A papság himnuszt énekelt s a Miatyánkot imádkozta. Della Volpe a pápa fejére tette a hármas koronát e szavakkal: „Fogadd a három koronával ékesitett tiarát és tudd meg, hogy te a fejedelmek és királyok, a földkerekség országainak atyja, a mi Urunk, Jézus Krisztus helytartója vagy, akinek dicsőség és tisztelet jár mindörökkön örökké. Amen. A pápa ezután áldást osztott s ezzel a szertartás véget ért. A Szentatyát érkezésekor és távozásánál is lelkesült ovációkban részesitették.

Csernoch hercegprimás hazautazása. Rómából táviratozzák: Dr. Chernoch János hercegprimás és dr. Pifft Gusztáv hercegérsek szerdán este 9 órakor Bécsbe utazott.

A Panama-csatorna megnyilt. A világháboru első napjaiban, a tervbe vett nagy ünnepélyesség mellőzésével keltek át a Panama-csatornán az első amerikai hajók. Ez volt a világraszóló mü megnyitása az amerikai hajózás számára. Egy newyorki távirat ezt jelenti: „A Panama-csatorna megnyilt a forgalom részére“. Vagyis: a Panama-csatorna immár az egész világé. A világesemények forgatagában ily szerény rövidséggel adják tudtul azt a hirt, amely roppant átalakulást jelent a világforgalomban.

Albania uj fejedelme. Rómából jelentik: Abdul Hamid fia, Burhann Eddin lesz Albánia uj fejedelme.

Bukarest megerősitése. A román kormany elhatározta, hogy a fővárost három erőditési vonallal veszi közül.

Goluchowszky gróf a magyar csapatokról. Monarchiánk volt külügyminisztere azt mondotta, hogy minden magyar embernek csak gratulálhat a magyar csapatok vitézségéhez és azon politikai pozicióhoz, amelyre Tisza emelte Magyarországot.

Hadvezéreink kitüntetése. Őfelsége Auffenberg és Dankl tábornokoknak a Lipótrend nagykeresztjét adományozta a hadiékitménnyel.

Fogságbüntetés hamis hirek terjesztéseért. A nagybecskereki rendőrkapitány egy előkelő háziurat 8 napra lecsukatott, mert azt hiresztelte, hogy rosszul állunk a harctéren. (Hej, de elkelne nálunk is! Szerk.)

A negyvenkétcentimeteres ágyu. A negyvenkétcentiméteres ágyuról báró Reben a következőket jelenti: A negyvenkétcentiméteres osztrák-magyar mozsarakat, amelyeket Namur ostrománál használtak először és pedig olyan nagy haszonnal, csak nemrég állitották be a nehéz ostromtüzérségbe, tehát éppen a kellő időben készültek, hogy jó szolgálatokat tegyenek. A Skoda-gyár ezzel a szerkezettel mesterművet alkotott, amennyiben ezek a mozsarak roppant sulyuk dacára még nehéz utakon is automobilokon szállithatók, mert elmés módon szétszedhetők. Az ágyu összerakásához és az ágyazásba ujra való beépitéséhez csak igen kis idő kell, ugy hogy a mozsarakat feladatuk teljesitése után időveszteség nélkül uj célokra lehet alkalmazni. Kedvező légköri viszonyok mellett a lövedék pályáját távcsővel egész jól lehet követni. A célbiztosság maximuma olyan távolságról elérhető, amely az eddigi fogalmakat messze tulhaladja. A lövedék romboló hatását a célban és a cél környékén már gyakorlatilag is láthattuk. További részleteket ez idő szerint természetesen nem lehet közölni.

A cár humora. Oroszországban hétfőn nemzeti ünnepet tartottak, amelyen ötvenezer rubel gyült össze. A cár ezt az összeget annak a katonának szánta, aki elsőnek vonul be Berlinbe, a németek fővárosába.

A világháboru költségei. A Quarterly Reviewben egy angol nemzetgazdász tanulmányt közöl a világháboru költségeiről. Szerinte — és itt az osztrák pénzügyminiszternek a Reichsrathban tett kijelentését vette alapul — a monarchiának minden katonája tiz koronába kerül naponta, de ebben még nincsenek benne a nyugdijak, a kártalanitások és a háboruval járó egyéb kiadások. Ha tehát csupán két millió osztrák-magyar katona vesz részt a háboruban és legföljebb hat hónapig, az háromezerhatszáz millió koronájába kerülne a monarchiának. Németországnak a háboru első hat hetében kétezernégyszázötven millió márkát kell felhasználnia. A többi nagy állam kincstárából is felemészt a háboru negyedév alatt legalább két milliárdot. Ehhez járulnak még a véderő felszerelésének a költségei. Mérhetetlen lehet a kár, ha valamelyik flottát elpusztitják. A hadiköltségekhez kell számitani azt a veszteséget is, amit a nemzeti vagyon és kereskedelem pusztulása okoz. A világháboru a kereskedelemnek egy esztendő alatt legalább tiz milliárdba kerül.

Kétszázmillió a lovakért és kocsikért. A minisztérium a gazdaközönségtől átvett lovakért és kocsikért járó összegeket kiutalta. Ez az összeg az egész országban kétszázmillió koronát tesz ki. A minisztérium figyelmezteti a közönséget, hogy a kezéhez jutó összeget ne fecsérelje el, hanem első sorban állatállományának kiegészitésére forditsa, mert az ország több részéből egyáltalán nem vittek el állatokat, fölösleg tehát van; a megmaradó pénzt pedig helyezze takarékba vagy szövetkezeti pénztárba, mert az ujabb betétekre a moratorium nem terjed ki.

Róth Sándor bőrkereskedésében
egy tanonc
felvétetik.

Fáj a foga? Műfog kell!
Scharpf Jenő
vizsgázott fogtechnikus mester
segit a bajon.
Szombathely, Erzsébet királyné-utca 7. szám, félemeleten.
Működik délelőtt 8 órától délután 5-ig.

Császárfürdő **Budapesten.** Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangu kénes hévvizü radioaktiv gyógyforrásai: modern berendezésü gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas és villamos vizfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használtatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld
az igazgatóság.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság
kőszegi fiókja,
Kőszeg, Király-ut 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 %-os kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.
Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltokat mindenkor a legelőnyösebben.
Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).
Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbizatásokat elfogad.
Szelvényeket: költségmentesen beváltt, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.
Átutalásokat, ienzetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.
Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.
Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit.
Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és bankügyleti megbizást a legelőnyösebben bír lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ugynoksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkéi 2,250.000 korona.

STOCK-
COGNAC
MEDICINAL
hivatalos élémzárral ellátott palackokban mindenütt kapható
CAMIS és STOCK
gőzüzemü gyárából
BARCOLA.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen